

УДК 657.6

**FUNCTIONS OF MANAGEMENT ACCOUNTING IN THE SYSTEM OF
FORMATION OF TARGET INDICATORS OF THE ENTERPRISE
ФУНКЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ ЦІЛЬОВИХ
ПОКАЗНИКІВ ПІДПРИЄМСТВА****Matiukha M.M. / Матюха М.М.***s.e.s., as.prof. / к.т.н., доц.*

ORCID: 0000-0002-7968-3777

*Kyiv National University of Technologies and Design,**Kyiv, Nemyrovycha-Danchenka Street, 2, 01011**Київський національний університет технологій та дизайну,**Київ, вул. Немировича-Данченка, 2, 01011*

Анотація. В роботі висвітлено питання інформаційної бази розрахунку цільових показників підприємства на основі управлінського обліку. Обґрунтовано питання взаємодії систем управлінського обліку та підходів до врахування особливостей формування цільових показників для забезпечення ефективності інформаційного забезпечення прийняття рішень. Визначено основні групи практичних підходів постановки управлінського обліку стосовно діяльності менеджменту.

Ключові слова: управлінський облік, цільові показники діяльності, інформаційне забезпечення, менеджмент.

Abstract. The work highlights the issue of the information base for calculating the company's target indicators on the basis of management accounting. The issue of the interaction of management accounting systems and approaches to taking into account the peculiarities of the formation of target indicators to ensure the effectiveness of information support for decision-making is substantiated. The main groups of practical approaches to management accounting in relation to management activities are defined.

Key words: management accounting, target performance indicators, information support, management.

Вступ.

Роль інформації у сучасному діловому світі безперервно зростає, змінюється цінність та значимість інформаційного поля для прийняття ефективних управлінських рішень. Від якості економічної інформації залежить діловий успіх, який втілюється у показнику прибутковості та зростання капіталу суб'єкта господарювання. Для ухвалення інвестиційних рішень, сприяння раціонального використання засобів та предметів праці, задоволення соціальних потреб працівників, вибору клієнтів, постачальників, інших ділових партнерів, необхідна повнота і достовірність інформації. Наявна регламентована система звітності, як основа прийняття рішень стає недостатньою для задоволення всезростаючих, розширених, різновекторних інформаційних потреб управлінського складу підприємства. Актуальним питанням для сучасного бізнесу залишається формування цільових показників діяльності в сфері бюджетування на основі розширеної інформаційної бази основу якої має складати управлінський облік.

Основний текст.

Цільові показники представляють собою комплекс планових орієнтирів підприємства на різних рівнях діяльності, що повно характеризують всі сфери

діяльності. Інтеграція цільових показників у систему бюджетування дозволяє впровадити новий інструмент у практику оперативного планування, підвищивши ефективність цієї функції у загальній системі управління. У той самий час запровадження на підприємстві комплексної системи виміру, аналізу та оцінки результатів діяльності, заснованої на цільових показниках, необхідно також інтегрувати її в діючі на підприємстві системи обліку та звітності. Саме це дозволить надалі отримувати своєчасну та достовірну інформацію про фактичне виконання тих чи інших показників та приймати ефективні управлінські рішення.

Проблеми інтеграції системи показників діяльності з управлінським обліком та звітністю необхідно розглядати у розрізі трьох основних аспектів визначення:

- методики та удосконалення облікової аналітики відповідно до системи, що впроваджується підприємством;
- процедури та встановлення строків збору та формування управлінської звітності за цільовими показниками;
- структури та форматів управлінської звітності.

За першим напрямом слід звернути увагу на аналітичний облік, який носить індивідуальний характер для кожного підприємства. Крім загального розрізу аналітики необхідно врахувати додаткові параметри, які будуть основою для втілення методики розрахунку цільових показників. Для цього знадобиться переглянути: структуру первинних документів у вигляді доповнення їх реквізитів, робочий план рахунків (на рівні субрахунків та аналітик); довідники автоматизованої системи обліку шляхом введення додаткових полів тощо.

Другим суттєвим аспектом інтеграції системи цільових показників для обліку є модифікація діючої методики ведення обліку (шляхом зміни облікової політики підприємства, що діє). Можливим напрямом змін має бути розширення переліку статей витрат підприємства у розрізі його видів діяльності. Інформаційне наповнення залежить від виду діяльності, управлінської структури підприємства (місця виникнення витрат), матеріально-відповідальних осіб. Додатково необхідно врахувати статті витрат які характеризують його виробничу діяльність підприємства та накладні витрати. В цілях управлінського обліку для визначення повної собівартості продукції (робіт, послуг) необхідно визначити (уточнити) бази розподілу витрат, включаючи розподіл загальновиробничих витрат відповідно до прийнятих стандартів обліку.

Необхідно врахувати порядок збирання та консолідації даних з метою узагальнення цільових показників, якщо підприємство має розгалужену структурну систему управління. У цьому напрямку необхідно сформувати необхідні систематизуючі показники діяльності структурних підрозділів та їх співставність для цілого підприємства.

Використання інформації про цільові показники у процесі аналізу діяльності та прийняття управлінських рішень передбачає високу оновленість надання даних. Системи обліку, що діють на підприємствах, дозволяють

отримувати достовірну інформацію лише через тривалий період після закінчення звітного періоду. Менеджмент підприємств отримує фактичну інформацію, але раніше настання офіційних термінів надання фінансової (бухгалтерської) та податкової звітності, однак в умовах використання цільових показників така інформація, як правило, вже не актуальна для ухвалення управлінських рішень. Отже, однією з основних вимог щодо збору даних за ключовими показниками діяльності є оперативність. Як відомо з практики менеджменту, відомості можуть бути не зовсім точними, тому що в деяких випадках фактор оперативності більш значущий, ніж фактор коректності.

Висновки.

Запропоновані обґрунтування до методики формування цільових показників діяльності підприємства на основі даних управлінського обліку мають враховувати цілісну систему елементів інформаційної бази. Необхідно виділити окремі методи характерні для управлінської звітності зокрема це форма та контроль якості показників. Завдання інтеграції системи показників діяльності з управлінським обліком та звітністю необхідно розглядати у розрізі трьох основних аспектів визначення: методики та удосконалення облікової аналітики відповідно до системи, що впроваджується підприємством; процедури та встановлення строків збору та формування управлінської звітності за цільовими показниками; структури та форматів управлінської звітності. Сучасні методологічні елементи необхідно розглядати через призму інформаційних систем підприємства, без яких неможливо досягти цілей управлінської звітності.

Література:

1. Міхеєнко К. С. Управління бізнес-процесами підприємства на основі збалансованої системи показників. Інноваційна економіка. 2013. № 6. С. 74–76.
2. Бруханський Р.Ф. Облік і аналіз у системі стратегічного менеджменту аграрного підприємництва [Текст] : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 384 с.
3. Гринь В. П. Збалансована система показників та система стратегічного управлінського обліку: напрями взаємодії. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки», 2021, 42: 72-79.
4. Гавриленко Н.Г., Тарасенко І. О. Сучасні тенденції цифровізації економіки: проблеми та перспективи розвитку. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: Економічні науки, 2021.

Стаття відправлена 29.01.2023 р.

© Матюха М.М.